

sig villig til at give en Afgift for at faa de fideikommissariske Baand løst. Om just netop 20 og 25 pCt. er de rigtige Tal, er noget andet. Jeg kunde i alt Fald tænke mig, at 20 pCt. for Lensbesiddelser, hvorpaa der ikke hviler Hjemfaldsret, turde være noget for glubsk. Men Lensbesidderne er, som sagt, villige til at give baade Jord og Afgift for at faa de fideikommissariske Baand løst.

Jeg maa sige, det forekommer mig ikke, at Loven om Lens og Stamhuses Overgang til fri Ejendom geraader den danske Rigsdag til Ære. Vi ser, at i Tyskland, som er i Revolution og i en finansiel Misère, som man vel i intet andet Land nogen Sinde har set Mage til, ordner man dette Forhold, uden at Statskassen fordrer noget. Anderledes her hjemme. Men Sagen er den, at i dette Tilfælde var der ikke Tale om et halvt Hundredetusinde Vælgere — saa havde Piben faaet en helt anden Lyd —, men der var Tale om et lille bitte Faatal paa hundrede; det finder jeg er det beskæmmende.

Det ærede Medlem sagde, at hvis Højesteret finder, den har Ret til at afgøre, om denne Lov er grundlovsmedholdelig eller ikke o. s. v. Jeg vil sige, det haaber jeg, den finder, den har Ret til; for ellers ved jeg oprigtig talt ikke, hvad Højesteret skulde være til, hvis ikke den skulde vaage over, at Grundloven i hvert Tilfælde er ukrænkelig. Ejendomsrettens Ukrænkelighed kan være Genstand for Fortolkning, men der skulde ikke kunne være Tale om Fortolkning med Hensyn til Grundloven. Er vi misfornøjede med Grundloven, ændrer vi den; saa længe den staaer, er den Grundpillen i hele vor Forfatning.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Harboe har Ordet for en kort Bemærkning.

Harboe: Udover de af det ærede Medlem Hr. Sporon-Fiedler gjorte Bemærkninger ønsker det konservative Folkeparti ikke at deltage i en Debat angaaende Len og Stamhuse. Vi finder, at saa længe Østre Landsrets Dom er under Appel til Højesteret, er en indgaaende Diskussion og Kritik af denne Dom ikke paa sin Plads, og jeg siger her som Ordfører for mit Parti i Lens- og Stamhussagen, at vi deltager ikke i en Diskussion desangaaende.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen har Ordet for en kort Bemærkning.

Niels Frederiksen: Jeg tror, det ærede Medlem Hr. Sporon-Fiedler gjorde

sig skyldig i en Urigtighed ved at paastaa, at selv om Østre Landsrets Dom bliver stadfæstet, kan Lensbesidderne endda baade skaffe Jord og Penge til det Formaal, Loven blev gennemført for. Jeg tror, det er forkert; for de vil blive sagsøgt af Successorerne, hvis de gaar hen og afleverer Jord og Penge; saa lægger Søn Sag an mod Fader, og derfor kan man slet ikke komme frem ad den Vej. Jeg tror derfor, at hvis denne Dom bliver stadfæstet, strander dermed Muligheden for at fortsætte ad den Vej. Den sidste Bemærkning om, at dette Lovforslag tjener den danske Rigsdag til liden Ære, forekommer mig at være lidt dristig. Det konservative Folkeparti var jo med i den Trekant, som gennemførte Forslaget, og jeg kan ikke forstaa, at man kan finde, at noget, som man selv er gaaet med til, tjener en til liden Ære. Det ærede Medlem skal være lidt forsigtig med at fælde saa haard en Dom over det Lovforslag, som vi i Fællesskab har gennemført her i Rigsdagen.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Zahle har Ordet for en kort Bemærkning.

Zahle: Eftersom det er mig, der har haft den Ære som Minister at gennemføre Loven om Len og Stamhuse, har jeg fundet det naturligt allerede nu ved denne Forhandling at udtale mig om Østre Landsrets Dom, idet der ellers maaske i lang Tid ikke vilde blive nogen Lejlighed for mig til det, fordi vi snart gaar over til at behandle de enkelte Sager, som kommer til at foreligge. Det konservative Folkeparti er som sædvanlig uenigt, idet nogle mener, at man ikke bør drøfte denne Sag, men andre, som det ærede Medlem Hr. Sporon-Fiedler, har ikke noget imod det. Jeg skal til de Bemærkninger, det ærede Medlem Hr. Sporon-Fiedler gjorde, sige, at dette, at Slægten ejer Jorden, er jo et rent konstrueret teoretisk Begreb. Hvorledes kan et Barn, som fødes om 100 Aar, eje Jord i Dag? Det er jo et rent Skolebegreb, et rent Systembegreb, en rent juridisk Terminologi, som ikke har nogen Livets Ret i sig. Hvad Pengene til Landbo-reformerne angaar, siger det ærede Medlem Hr. Sporon-Fiedler, at man skal nok skaffe Pengene; det skal man ikke være bange for. Ja, hvor vil man skaffe disse 100 Mill. Kr. fra, naar de ikke kan skaffes paa denne Maade? Jo, siger det ærede Medlem Hr. Sporon-Fiedler, for vi kan godt faa Len og Stamhusene afløst, det skal blot ikke være til fulde 20 eller 25 pCt., men en noget lavere Procent. Jeg skal dertil sige, at hvis en lavere Procent i denne Lov kan gøre den grundlovs-mæssig, saa kan